

DÉLMAGYARORSZÁG

SZEGED: Szerkesztőség: Somogyi ucca 22. I. em. Telefon: 13-33. - Kiadóhivatal, kőcsönkönyvtár és jegyiroda: Aradi ucca 8. Telefon: 306. - Nyomda: Löw Lipót ucca 19. Telefon: 16-34. « » « » « »

Szerda, 1928 szeptember 12

IV. évfolyam 205. szám

MAKO: Szerkesztőség és kiadóhivatal: Uri ucca 6. Telefon: 151. szám. « » « » « »
HÓDMEZŐVÁSÁRHELY: Szerkesztőség és kiadóhivatal: Andrassy ucca 25. Telefon: 49. szám. « » « » « » « »

Előfizetési ára havonta 3-20 vidéken és a fővárosban 3-60, külföldön 6-40 pengő. Egyes szám 16, vasár- és ünnepnap 24 fillér.

A város és az egyetem

Az egyetemi beiratások bevégeztek. Mind-egyik fakultás nyilvánosságra hozta már a jelentkező és beírt egyetemi hallgatók számát és személyi adatait. A város és egyetem közötti viszony története új adatokkal gazdagodott. S mindjárt megmondhatjuk: *örvendetek ezek az adatok.*

Sok keserű, sok fájó alkalom tette már kötelességünknek ennek a viszonynak felmérését s egymás mellé állítását annak, amit adunk az egyetemért, amit adunk az egyetemnek és amit nekünk ad az egyetem. *Harag és részrehajlás nélkül* tettünk eleget ennek a kötelességünknek akkor is, amikor sokszor súlyos, sokszor nehéz fegyverekbe öltöztünk, sokszor keményen hadakozó szavakkal állapítottuk meg azt az aránytalanságot, ami a város polgárságának áldozatai s az egyetem teljesítményei között áthághatatlan szakadéknak látszóan meredezett. Az igazságszeretetünk azonban megköveteli s mi örvendve teszünk eleget ennek a kötelességünknek, hogy a város és az egyetem közötti viszonyt akkor is taglaljuk, amikor eredményt, sőt érdemet kell megállapítani az egyetem javára.

A *numerus clausus* törvényét az egyetem természetesen nem módosíthatta. »Hazánk törvénye« ez is s amíg törvény, addig kötelesek vagyunk engedelmességni mindannyian. S mégis érdemül kell megállapítani a szegedi egyetem javára, hogy a törvény alkalmazásában inkább engedelmességet a törvény szavainak, mint annak a szellemnek, mely ezt a törvényt megalkotta s az ország tekintélyének s a nemzet presztízsének nem közönséges kárára a magyar törvénytárban megtartja. A kultúra, az emberiség s az elfogulatlanságtól ment pedagógia szelleme uralkodott a szegedi egyetemen ennek a keményöklű törvénynek végrehajtásában is. Azokat a szavakat, melyeket a törvényhozó a törvényből kicsit szégyenkezve, kicsit bünbánóan kitorolt, nem tartotta magára nézve kötelezőnek a szegedi egyetem tanári kara sem. »Erdély szelleme« győzött a *numerus clausus* szelleme felett, »Erdély szellemét« hiánytalanul reprezentálta a szegedi egyetem tanári kara, azt a szellemet, mely először iktatta egész Európában törvénybe a vallásgyakorlatnak és lelkiismeretnek szabadságát.

»Középkori kérdésekkel nem foglalkozik a szegedi egyetem« — mondotta a bölcsészeti fakultás dékánja, az érdemetlenül meghajszolt érdemes tudós, amikor a felvett egyetemi hallgatók vallási viszonyai felől kérdezősködtek nála. Ezek a »középkori kérdések« legyen is új kérdések, ha lehetne mondani: a *legújabb* kor kérdései voltak még csak hónapokkal ezelőtt is. Tekintély, méltóság, genfi helytállás s a világnílvánosság kulturaközössége előtti felelősség vállalása álltak pajzsként e kérdés mellé s védelmezték meg annak jogosultságát. Középkori kérdés, — mondja a bölcs professzor azoknak a szempontoknak felvetésére, amelyek még tegnap a nemzeti érdekre hivatkozás álpáthoszával követelték megbélyegzését, megalázását és kikö o ítését azoknak, akiknek egyetlen, de megbocsáthatatlan bűnük volt, hogy — szerettek volna tanulni.

A szegedi egyetem bölcsen és szeretettel, na nem lenne elkoptatott a kifejezés, azt mondanánk; *kulturhivatása magasztalan állva* valószínűsítette meg a dékán szavainak jelentőségét.

A *numerus clausus* így is követelt áldozatokat, a *numerus clausus* így is jóvátehetetlenül tönkretett reménykedéseket és várakozásokat, szétört életpályákat s a szellemi kultúra terméketlen paradicsomából kiüzte egy generációnak felét, de legalább a törvény végrehajtói nem súlyosították a törvényhozó akaratát s nem álltak oda a törvény és élet mesgyéjére a bosszúlo arkangyal pallósával. A szegedi egyetem tanári kara *emberszeretettel és megértéssel* hajtotta végre a kegyetlen törvényt.

Amikor a város első áldozatát ajánlotta fel az egyetem részére, egy csendes, halk, de tiszteletet követelő indítvány is elhangzott a szegedi közgyűlésen. Az indítványozó azt kívánja, hogy szegedi polgár gyermekei korlátozás nélkül mehessenek az egyetemre ha már

másért nem, legalább azoknak az áldozatoknak fejében, amikkel ennek a városnak önfeláldozó polgársága az egyetemnek Szegedre települését, az egyetemnek Szegeden való felépülését lehetővé tette. Jellemző a szegedi közgyűlésre, hogy még ennek az indítványnak határozatát emeléséhez szükséges bátorság is hiányzott belőle. A szegedi egyetem több bátorságot mutatott, mint a törvényhatóság. A szegedi egyetem teljesítette most ezt a jogos s eddig fájdalmasan betöltetlen kívánságot. Egyetlen szegedi jelentkezőt sem zárt ki falai közül az egyetem s reméljük, elmúlt már annak az ideje, hogy akit a tanári kar a hallgatók sorába felvett, azt *mások* rekesszék ki az egyetem padjai közül.

A sok kemény, éles, bíráló szó után milyen felszabadulás, milyen őszinte öröm végre hála-lásan és megbékélten elismerni az érdemet és megköszönni az eredményt.

Nagyszabású forradalmi összeesküvést lepleztek le Spanyolországban

Több mint ezer letartóztatás Madridban — Véres összeütközés Barcelonában

„Döntő harc a zsarnokság ellen“

(Budapesti tudósítónk telefonjelentése.) Londonból jelentik: A spanyol-francia határról érkezett jelentések szerint

Madridban újabb összeesküvést fedeztek fel, amely a diktatura megdöntésére irányult.

Már eddig több ezer embert tartóztattak le, rengeteg katonatisztet, politikus, társadalmi előkelőséget. Letartóztatták Lopez Ackon ezredesét is. Primo de Rivera ismert ellenfelét.

Az összeesküvés a vidékre is kiterjedt.

Barcelonában a forradalmárok elfogatása véres összeütközés között történt meg.

Az összeesküvők a városháza előtt gyülekeztek, hogy benyomuljanak az épületbe. A rendőrség körülvette őket, mire

véres ütközet kezdődött.

Sok halott és sebesült maradt az ucca kővén. Barcelonában rengeteg házkutatást foganatosítottak különösen a katalánoknál és a szabadkőműveseknél. A vezéreket őrizetbe vették. Bilbaóban az éjszaka plakátokat ragasztottak ki, amelyekben

fölhívták a polgárságot a döntő harcra a zsarnokság ellen.

Primo de Rivera ma estére rendkívül minisztertanácsot hívott össze. A helyőrség megerősítésére csapatokat vontak össze Madridba.

A forradalomnak 13-án kellett volna kitörni,

a direktórium megalakulásának ötödik évfordulóján.

Harcias külpolitika helyett békés megegyezést, barátkozást

Briand genfi beszéde a német sajtóban

(Budapesti tudósítónk telefonjelentése.) Berlinből jelentik: A német nemzeti párt érintkezésbe lépett az illetékes kormánykörökkel, hogy megtudja, milyen következményeket fog levonni a birodalmi kormány Briand tegnapi beszédéből, amely *súlyosan megsértette Németország méltóságát és a német érdekeket.*

A szociáldemokrata *Abend* hevesen tiltakozik a német nemzeti sajtó újból felrobbant agitációja ellen és azt írja, hogy ha Briand tényleg elmondotta volna azt a rengeteg ostobaságot, amelyet a német nemzeti sajtó a szájába ad, még ebben az esetben sem forog fenn semmi ok arra, hogy a kormány szakítson eddigi külpolitikájának alapelveivel. Az *Abend* hangsúlyozza, hogy csupán a szociáldemokrata párt nevében beszélhet, ez a hatalmas párt azonban pillanatig sem gondol arra, hogy akár

egy hajszálnyira is eltérjen a jelenlegi külpolitikai kurzustól. A szociáldemokrata párt továbbra is meg van arról győződve, hogy Németország és Franciaország, de Európa vitális érdeke is, hogy a békés megegyezés, valamint a barátkozás politikáját kell követniök.

Osztatlan tetszés Párisban

(Budapesti tudósítónk telefonjelentése.) Párisból jelentik: Briand tegnapi beszéde az esti lapokban is *osztatlan tetszésre* talált. A sajtó legnagyobb része annak a felfogásának ad kifejezést, hogy a külügyminiszter beszéde megszüntette a félreértések és kétértelműségek atmoszféráját, ami az utóbbi időben kialakult.

A *Temps* szerint nem történt más, minthogy a németeket figyelmeztették, hogy mindig csak